

บทที่ 1

การค้าระหว่างประเทศ

(International Trade)

การค้าระหว่างประเทศ หมายถึง การค้าระหว่างท้องถิ่นต่อท้องถิ่นที่ต้องอยู่ภายใต้การปกครองที่แตกต่างกัน หรือหมายถึงการค้าที่จะต้องมีการข้ามเส้นกันพรมแดนระหว่างประเทศ เช่น การค้าของไทยกับประเทศมาเลเซีย หรือประเทศอังกฤษกับสาธารณรัฐโซเวียต เป็นต้น

ฉะนั้น การค้าระหว่างประเทศจึงเกิดขึ้นจากการแลกเปลี่ยน (exchange) สินค้าและบริการระหว่างประเทศ รวมทั้งการเคลื่อนย้ายเงินและวิทยการต่างๆ ระหว่างประเทศด้วย โดยมีเงินตรา (money) เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน

การแลกเปลี่ยนในที่นี้ ให้รวมถึงการแลกเปลี่ยนสิ่งของโดยตรง (Barter System) ด้วย

ความจำเป็นของการค้าระหว่างประเทศ

ความจำเป็นของการค้าระหว่างประเทศเกิดขึ้น เนื่องจากความต้องการนำสินค้าเข้ามาจากประเทศอื่น สาเหตุที่ต้องนำสินค้าเข้ามีอยู่หลายประการ เป็นต้นว่า

1) การมีหรือขาดวัตถุดิบในประเทศของตน ประเทศใดที่โชคดีมีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติอยู่หลายชนิด และในปริมาณที่มากเพียงพอที่จะสนองความต้องการของพลเมืองในประเทศตน สามารถผลิตสินค้าจากทรัพยากรของตน และสามารถผลิตอาหารไว้เลี้ยงพลเมืองในที่ดินของตนเองได้เพียงพอ ประเทศนั้นก็ไม่มี ความจำเป็นต้องสั่งสินค้าที่ผลิตได้นั้นเข้าประเทศ แต่กลับจะส่งเป็นสินค้าออกได้อีกด้วย

ในกรณีที่ประเทศใดขาดวัตถุดิบเพื่อใช้ในการผลิตสินค้าอุตสาหกรรม ก็จำเป็นต้องนำวัตถุดิบนั้นเข้ามา ยกตัวอย่างเช่น สินค้าผ้า ซึ่งเป็นสินค้าสำคัญในทางเศรษฐกิจส่วนหนึ่ง เมื่อขาดวัตถุดิบคือ ฝ้าย จึงจำเป็นต้องสั่งซื้อจากประเทศอื่น เช่น สหรัฐอเมริกา เข้ามา

2) ความหนาแน่นของพลเมืองหรือประชากร จะต้องพิจารณาว่าพลเมืองของประเทศนั้นสามารถใช้ประโยชน์จากผืนแผ่นดินและทรัพยากรของตนเพื่อเพิ่มการผลิตได้มากหรือน้อยเพียงใด

ปัญหาของประเทศที่มีพลเมืองหนาแน่น จำเป็นต้องนำสินค้าเข้า เพราะประเทศนั้นไม่สามารถผลิตสินค้าและอาหารให้เพียงพอกับพลเมืองของตนได้ การปรับปรุงแก้ไขโดยใช้ที่ดินทั้งหมดที่มีอยู่เพาะปลูกเลี้ยงสัตว์อย่างเต็มที่ ส่วนประเทศที่มีอุตสาหกรรมมากเกินไป ก็จะตั้งประชากรส่วนใหญ่ออกไปทำงานในโรงแรมมากกว่า ทำให้ขาดแคลนแรงงานทางเกษตรกรรมและกิจการ

3) มาตรฐานการครองชีพของประชากร ประเทศที่มีมาตรฐานการครองชีพต่ำ ย่อมจะต้อง การสั่งซื้อสินค้าที่ผลิตจากต่างประเทศทั้งปริมาณและชนิดไม่เท่ากับอีกประเทศหนึ่ง ที่มีมาตรฐานการ ครองชีพสูงกว่าต้องการ อาจกล่าวได้ว่า ยิ่งมาตรฐานการครองชีพสูงขึ้นเท่าใด ความต้องการ สินค้า ที่มีคุณภาพสูงและสินค้าฟุ่มเฟือยมากขึ้นเท่านั้น

4) จำนวนขนาดของการประกอบอุตสาหกรรม หมายความว่า การนำสินค้าเข้าในรูปวัตถุดิบ หรือสินค้ากึ่งสำเร็จรูปเพื่อผลิตเป็นสินค้าสำเร็จรูปเป็นจำนวนมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับจำนวนและ ขนาดของอุตสาหกรรมในประเทศนั้น

ในแง่ความสัมพันธ์ระหว่างการนำสินค้าเข้าและการส่งสินค้าออก จะเห็นว่าหลักการค้า ระหว่างประเทศอยู่ที่สินค้า (Visible Items) และบริการ (Invisible Items) ที่ส่งจากประเทศหนึ่งไปขาย ยังประเทศอื่น เปรียบเทียบกับการนำสินค้าและบริการเข้ามาจากประเทศอื่นแล้ว มูลค่าของสินค้า ออกควรจะได้ใกล้เคียงหรือดีกว่ามูลค่าของสินค้าเข้า หากการนำสินค้าและบริการเข้ามาเกินกว่าสินค้า และบริการส่งออก หมายความว่า ประเทศนั้นขาดดุลการค้าระหว่างประเทศ หากการนำสินค้าและ บริการส่งออกมากกว่าสินค้าและบริการนำเข้า หมายความว่า ประเทศนั้นดุลการค้าระหว่างประเทศ เกินดุล

เพื่อผลประโยชน์แก่เศรษฐกิจทางการเงินของประเทศตน ประเทศต่างๆ จึงจำเป็นต้อง พยายามส่งเสริมสินค้าและบริการส่งออกให้เพียงพอกับสินค้าหลักที่นำเข้า เมื่อยังมีปัญหาในเรื่อง ดุลการค้าชำระเงินอยู่และเกิดการขาดแคลนเงินตราต่างประเทศขึ้น ก็เป็นความจำเป็นต้องตั้งมาตรการ ควบคุม เพื่อจำกัดความต้องการสินค้าที่นำเข้ามาใช้ในประเทศ เป็นการงดการนำสินค้าจากประเทศ อื่นเข้าประเทศ แต่เป็นวิธีที่ไม่นิยมใช้ เพราะประเทศอื่นอาจใช้การแก้แค้นในทำนองเดียวกัน โดยลด จำนวนเงินที่ซื้อสินค้าลง หรือใช้วิธีการชำระเงินค่าสินค้าที่ซื้อโดยวิธีอื่น และอาจจะต้องตั้งกฎเกณฑ์ ขอบบังคับในการนำสินค้าเข้าเข้มงวดขึ้นโดยอัตโนมัติ เป็นผลทำให้การค้าส่งออกทั่วไปตกต่ำลง ดังนั้น หลักการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันระหว่างประเทศ ด้วยวิธีทางผ่อนคลายนความเข้มงวดในการนำสินค้า เข้าประเทศลงไปได้มากเท่าใด ก็ย่อมเป็นคุณประโยชน์ต่อการค้าระหว่างประเทศมากขึ้นเท่านั้น

ความสัมพันธ์ระหว่างการค้าระหว่างประเทศกับการจัดสรรทรัพยากรระหว่าง ประเทศ

การค้าระหว่างประเทศอาจจำแนกได้ตามวิธีการจัดสรรทรัพยากรระหว่างประเทศได้ ดังนี้คือ

1. การค้าระหว่างประเทศเกิดจากการขาดปัจจัยเฉพาะอย่าง
2. การค้าระหว่างประเทศเกิดจากความแตกต่างของต้นทุนเปรียบเทียบระหว่างประเทศ
3. การค้าระหว่างประเทศเกิดจากความแตกต่างในการผลิต

1. การขาดปัจจัยเฉพาะอย่าง

1.1 การสั่งซื้อสินค้าเข้าจากต่างประเทศ อาจเกิดจากประเทศนั้นไม่มีปัจจัยที่ต้องการใช้หรือผลิตสินค้า หรือไม่มีปัจจัยอื่นที่ใช้ทดแทนกันได้ เช่น ประเทศที่ไม่มีบ่อน้ำมันปิโตรเลียมจำเป็นต้องสั่งซื้อเข้า เพื่อใช้ในกิจการขนส่งทางบก หรือใช้ในการผลิตสินค้าเข้าบางประเทศจำเป็นต้องสั่งซื้อทองแดง เพราะประเทศนั้นไม่มีแหล่งแร่ทองแดงในประเทศของตน

1.2 ความรู้ความชำนาญในเทคโนโลยีเป็นพิเศษ จำเป็นต้องใช้ในการผลิตสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่ง อาจจะเป็นปัจจัยเฉพาะตัวของบางประเทศเท่านั้น เมื่อผู้ผลิตสินค้าในประเทศหนึ่งสามารถดำเนินการค้นคว้าทางเทคนิคทางวิทยาศาสตร์ก้าวหน้าจนสามารถผลิตสินค้าชนิดใหม่ขึ้นมา และได้รับสิทธิบัตรตามกฎหมายในการผลิตสินค้าชนิดใหม่แต่ผู้เดียว หมายความว่า ความรู้ทางเทคนิคและความชำนาญในการผลิตสินค้าชนิดใหม่นั้น เป็นการเฉพาะตัวของประเทศที่มีผู้ผลิตดำเนินการผลิตของตนเอง ผลิตภัณฑ์นั้นจะกระทำในประเทศอื่นไม่ได้ เช่น สินค้าพลาสติก ในรถยนต์ คอมพิวเตอร์ และเครื่องบิน เป็นต้น ทั้งนี้เพราะผู้ผลิตในประเทศหนึ่งอาจพบวิธีการผลิตสิ่งผลิตเทียมหรือเทคนิคใหม่ หรือแบบเครื่องใหม่ขึ้นมา และสามารถส่งสินค้านั้นไปยังประเทศซึ่งยังไม่มีเทคนิคที่ต้องใช้ในการผลิตสินค้าใหม่ซึ่งผู้บริโภคในประเทศอื่นต้องการ

อย่างไรก็ตาม การค้าระหว่างประเทศที่มีรากฐานจากการขาดปัจจัยเฉพาะอย่าง หรือเฉพาะตัวนี้ไม่ใช่เป็นสิ่งถาวรต่อไป ตัวอย่างเช่น ประเทศที่เคยนำน้ำมันปิโตรเลียมหรือแร่ทองแดงเข้าประเทศ เมื่อมีการค้นหาทรัพยากรในประเทศจนพบน้ำมัน หรือแหล่งแร่ทองแดงสามารถขุดขึ้นมาใช้ในประเทศของตนแทนการนำเข้าได้ หรือในกรณีความรู้ทางเทคนิคโดยเฉพาะในการผลิตสินค้า เมื่อผู้ครอบครองสิทธิบัตรตามกฎหมายนั้นขายสิทธิบัตรหรือมีสิทธิบัตรหมดอายุลง ความรู้ทางเทคนิคในการผลิตก็อาจจะกระจายไปยังประเทศอื่น การส่งสินค้าเช่นนั้นออกอาจจะลดลงหรือหมดสิ้นไปก็ได้

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า การค้าระหว่างประเทศที่อาศัยปัจจัยเฉพาะอย่างของประเทศหนึ่งอาจจะเป็นการชั่วคราวเท่านั้น การค้าระหว่างประเทศสองประเทศจะถาวรหรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของแต่ละกรณี ได้แก่ ระบบการค้าทรัพยากรธรรมชาติและการค้นคว้าทางด้านอุตสาหกรรมไปสู่เทคนิคใหม่ในการผลิตย่อมจะมีผู้ดำเนินการอยู่ทั่วโลก โดยเฉพาะประเทศที่เป็นลูกค้านั้น แต่โอกาสที่ประเทศนั้นจะประสบความสำเร็จอย่างไรหรือไม่ในการค้นพบทรัพยากรธรรมชาติหรือค้นพบเทคนิคใหม่ในการผลิต เพื่อลดการนำเข้าสินค้าเข้าได้แค่นั้นยังไม่เป็นปัญหา ถึงแม้มีการค้นพบแล้วก็ตาม แหล่งแร่ธรรมชาติที่พบใหม่อาจเข้าไปขุดไม่ได้ง่าย หรือต้นทุนการทำเหมืองแร่อาจจะสูงมาก หรือแร่นั้นมีคุณภาพต่ำจนผู้ผลิตนั้นเห็นว่า ควรใช้วัตถุดิบจากต่างประเทศนำเข้ามาดีกว่า

อีกประการหนึ่ง แหล่งแร่อาจจะมีไม่มากพอแก่ความต้องการภายในประเทศจนต้องดำเนินการสั่งซื้อเข้ามาอีกต่อไป

2. ความแตกต่างของต้นทุนเปรียบเทียบ

ในภาวะการณ์ที่ประเทศสามารถผลิตสินค้าต่างๆ ด้วยตนเอง โดยไม่มีปัญหาการขาดแคลนปัจจัยเฉพาะอย่าง แต่ก็นำสินค้าชนิดเดียวกันเข้ามาจากต่างประเทศ สาเหตุที่กำหนดแบบแผนของการค้าระหว่างประเทศในลักษณะเช่นนี้ เกิดขึ้นจากความแตกต่างของต้นทุนเปรียบเทียบระหว่างประเทศ

ทฤษฎีในเรื่องต้นทุนเปรียบเทียบอาจจะกล่าวโดยย่อว่า ประเทศต่างๆ จะได้กำไรจากการค้าถ้าแต่ละประเทศจะส่งสินค้าออกชนิดที่ต้นทุนการผลิตของตนเปรียบเทียบแล้วต่ำกว่าของประเทศอื่น และสั่งสินค้าเข้าชนิดที่ต้นทุนการผลิตของตนเปรียบเทียบแล้วสูงกว่าของประเทศอื่น ผู้ผลิตแต่ละรายจะคำนึงถึงผลประโยชน์จากความชำนาญในการผลิตสินค้าชนิดที่ต้นทุนการผลิตของตนเปรียบเทียบแล้วต่ำกว่า และสามารถขายสินค้านั้นได้ การค้าสินค้าต่างชนิดกันระหว่างผู้ผลิตสองราย จะได้กำไรต่อเมื่อต้นทุนเปรียบเทียบไม่เท่ากัน

ถ้าต้นทุนการผลิตสินค้าอย่างหนึ่งเท่ากันสำหรับผู้ผลิตทั้งหมดในประเทศหนึ่ง ซึ่งจะเป็นไปได้เมื่อมีการแข่งขันอย่างสมบูรณ์ระหว่างผู้ผลิตสินค้าอย่างเดียวกัน อัตราส่วนต้นทุนเปรียบเทียบของสินค้าชนิดนั้นสำหรับประเทศนั้นได้เปรียบ หมายความว่า ประเทศนั้นส่งออกซึ่งสินค้าที่ได้ผลประโยชน์จากต้นทุนเปรียบเทียบต่ำกว่า การวิจัยต้นทุนเปรียบเทียบย่อมเป็นคำอธิบายอยู่แล้วว่า ประเทศคู่ค้าสองประเทศจะทำการค้าและได้กำไรจากการค้าอย่างไร

3. ความแตกต่างทางการผลิต

ในกลุ่มโรงงานจำนวนหนึ่ง ผลิตภัณฑ์ของแต่ละโรงงานมีลักษณะบางอย่างที่แตกต่างกันในส่วนเล็กๆ น้อยๆ จากผลิตภัณฑ์ของบริษัทอื่นที่มีโรงงานผลิตสิ่งของชนิดเดียวกัน ผลิตภัณฑ์ของบริษัทสองบริษัทคล้ายกันแต่ไม่ใช่อย่างเดียวกันอย่างเห็นได้ชัด เรียกว่า เป็นความแตกต่างในลักษณะผลิตภัณฑ์ระหว่างผลผลิตของสองบริษัทนั่นเอง

ความแตกต่างทางการผลิตและราคาต้นทุนเปรียบเทียบ

เมื่ออธิบายถึงต้นทุนเปรียบเทียบ เราแสดงว่าแนวการการค้าได้รับอิทธิพลจากความแตกต่างของต้นทุนเปรียบเทียบระหว่างประเทศแต่อย่างเดียว สะท้อนให้เห็นความแตกต่างในราคาที่น่ามาเปรียบเทียบกัน แต่เพราะความจริงที่ว่าความต้องการไม่เหมือนกันระหว่างผู้บริโภครายหนึ่งกับผู้บริโภครายอื่น ความแตกต่างทางการผลิตจึงนำมาใช้วิจัยเรื่องการค้าระหว่างประเทศได้อย่างน่าสนใจ เราพบว่าเหตุของความแตกต่างทางการผลิต เช่น การออกแบบ ความเร็ว เป็นต้น อาจจะเป็นสิ่งสำคัญว่าเป็นต้นว่าต้นทุนเปรียบเทียบของกล้องถ่ายรูปอาจแตกต่างกันระหว่างประเทศอังกฤษและประเทศเยอรมันตะวันตก ชาวอังกฤษอาจซื้อรถยนต์เยอรมันถ้าเขาชอบรูปแบบรถยนต์เยอรมัน ขณะเดียวกันกล้องถ่ายรูปอังกฤษก็อาจขายได้ในเยอรมัน ดังนั้นความแตกต่างทางผลิตภัณฑ์ จึงให้อัตถาธิบายเกี่ยวกับสภาพของการค้าระหว่างประเทศเพิ่มเติมจากทฤษฎีต้นทุนเปรียบเทียบที่กล่าวมาแล้ว

เราอาจจะถามว่า คำอธิบายเรื่องการค้าระหว่างประเทศมีมูลเหตุสำคัญมาจากความแตกต่างทางผลิตภัณฑ์มากเสียมากกว่ามูลเหตุตามทฤษฎีต้นทุนเปรียบเทียบเสียอีก คำตอบดูเหมือนว่าทฤษฎีแต่ละอย่างเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์เฉพาะอย่างมากกว่า

ต้นทุนเปรียบเทียบมีความสำคัญเมื่อประเทศนั้นค้าวัตถุดิบเพื่อแลกกับสินค้าอุตสาหกรรม วัตถุดิบมีความแตกต่างทางผลผลิตเพียงเล็กน้อย เช่น ขนสัตว์ที่ผลิตในออสเตรเลียคล้ายคลึงกับที่ผลิตได้ในอังกฤษ ดังนั้น เมื่ออังกฤษสั่งซื้อขนสัตว์จากออสเตรเลีย และส่งสินค้าสำเร็จรูปไปแลกเปลี่ยน ก็เพราะต้นทุนเปรียบเทียบของสินค้าขนสัตว์ของประเทศออสเตรเลียต่ำกว่า

อีกนัยหนึ่ง การแลกเปลี่ยนสินค้าสำเร็จรูประหว่างประเทศ โดยเฉพาะสินค้าที่ใช้คงทนอาจจะแตกต่างกันในรูปแบบและคุณภาพของสินค้าชนิดเดียวกัน หรืออาจจะแตกต่างกันในด้านต้นทุนเปรียบเทียบด้วยก็ได้ ถ้าความแตกต่างในต้นทุนเปรียบเทียบระหว่างประเทศไม่ค่อยชัดเจนนัก แนวการค้าอาจจะได้รับอิทธิพลจากการออกแบบและคุณภาพ แต่ถ้าความแตกต่างในต้นทุนเปรียบเทียบเห็นได้ชัด ผู้บริโภคอาจจะมองข้ามลักษณะแตกต่างของผลิตภัณฑ์นั้นไป ก็หมายความว่าการค้าระหว่างประเทศนั้นได้รับอิทธิพลจากความแตกต่างทางต้นทุนเปรียบเทียบระหว่างประเทศอย่างเดียว

รายได้ประชาชาติและการค้าระหว่างประเทศ

ถึงแม้ทุกประเทศในโลกจะค้าขายกันอย่างน้อยที่สุดกับอีกประเทศหนึ่ง การค้าต่างประเทศมีส่วนในรายได้ประชาชาติแตกต่างกันมาก จากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่ง มูลค่าของการค้าต่างประเทศของประเทศหนึ่ง (คือสินค้าออก + สินค้าเข้า) เป็นอัตราส่วนรายได้ของประชาชาติสองประเทศเปรียบเทียบกันอาจค่อนข้างต่ำมาก เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกาเปรียบเทียบกับอินเดีย แต่

อาจเป็นอัตราส่วนสูงขึ้น เช่น ประเทศอังกฤษเปรียบเทียบกับประเทศญี่ปุ่น ประเทศต่างๆ มีความเชี่ยวชาญในสินค้าส่งออกแตกต่างกันในระดับต่างกัน ถ้าสินค้าส่งออกมีสิ่งผลิตเพียงหนึ่งหรือสองอย่าง เศรษฐกิจของประเทศจะเปลี่ยนแปลงไปตาม demand ได้ง่าย ถ้าประเทศใดมีสินค้าหลายชนิดที่จะส่งออก demand ชนิดใดลดลงก็อาจชดเชยได้โดยส่งสินค้าอื่นเพิ่มขึ้น

ยิ่งกว่านั้น อาจจะสามารถได้ว่าขนาดภูมิประเทศยิ่งกว้างขวางเท่าใด ยังมีโครงสร้างของสินค้าออกหลายชนิด หลักการนี้ก็คือน่าประเทศที่มีภูมิประเทศกว้างขวางจะกระจายทรัพยากรธรรมชาติได้มากขึ้นเท่านั้น และสามารถผลิตสินค้าจำนวนมากขึ้น

ในทางตรงกันข้าม ประเทศที่พัฒนาน้อยกว่าย่อมมีอุตสาหกรรมน้อยชนิดกว่า และมีโครงสร้างของสินค้าออกจำกัด การส่งสินค้าออกของประเทศด้อยพัฒนาจะมีสินค้าขั้นปฐมจำนวนสองหรือสามชนิดเท่านั้น เช่น ประเทศอิรัก และประเทศเวเนซุเอล่า มีสินค้าออกที่เป็นน้ำมันดิบปิโตรเลียมประมาณ 90% และประเทศโคลัมเบียมีสินค้าออกเป็นกาแฟเสีย 70% และในอัตราส่วนเดียวกันของสินค้าข้าวซึ่งเป็นสินค้าออกของพม่า

การค้าระหว่างประเทศกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

ผลประโยชน์โดยตรงทางการค้า เกิดขึ้นได้เมื่อประเทศหนึ่งสามารถเพิ่มผลผลิตสินค้าต่างชนิดด้วยต้นทุนเปรียบเทียบที่ต่ำกว่า และเป็นการผลิตที่นอกเหนือจากปริมาณที่ใช้บริโภคภายในประเทศนั้น ผลประโยชน์เหล่านี้เกิดขึ้นในขณะที่ภาวะทางเทคโนโลยีและอุปกรณ์การผลิตในประเทศยังไม่เปลี่ยนแปลง

ส่วนผลประโยชน์ทางอ้อมจากการค้าอันเกิดจากระดับการลงทุน และจากภาวะความรู้ทางเทคนิคในประเทศ ช่วยสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจโดยการเพิ่มการลงทุน และนำเครื่องมือทุนที่ไม่สามารถผลิตได้เองในประเทศเข้าประเทศ เมื่อวิจักษณ์ในเรื่องความก้าวหน้าในการผลิต จะเห็นว่าผลของการลงทุนเพิ่มขึ้นในสินค้าทุนจะเพิ่มปริมาณการผลิตออกไป

การเพิ่มการลงทุน บางทีอาจจะเป็นผลจากความต้องการสินค้าออกของประเทศนั้นเพิ่มขึ้น ซึ่งจะเป็นผลทำให้การสร้างเส้นทางขนส่งในประเทศเพิ่มขึ้น เนื่องจากสินค้าบางชนิดต้องการขนส่งภายในประเทศที่ทันสมัยและรวดเร็ว เช่น สินค้าพืชไร่ และสินค้าอาหารสด เป็นต้น ดังนั้นการชักนำให้มีการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมที่ใช้เครื่องจักร และยังผลประโยชน์ให้แก่เศรษฐกิจภายในประเทศนั้น

บางทีการค้าระหว่างประเทศก่อให้เกิดปัญหาที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข เช่น กระทบกระเทือนราคาสินค้าชนิดต่างๆ และอาจต้องใช้การจัดสรรปัจจัยจากการผลิตของสินค้าที่นำเข้ามาแข่งกับสินค้าที่ส่งออกเสียใหม่ เช่นนี้อาจจะจำเป็นต้องเคลื่อนย้ายปัจจัยจากเมืองหนึ่งไปยังอีกเมืองหนึ่ง และแรงงานที่ไม่มีฝีมือจะได้รับการฝึกหัดให้เป็นแรงงานที่มีฝีมือ การเคลื่อนย้ายทางอาชีพและทาง

ภูมิศาสตร์อาจจะสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายและไม่สะดวกสบาย แต่เมื่อจำเป็นต้องทำ ค่าใช้จ่ายสิ้นเปลืองไปควรได้รับชดเชยจากผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการค้าระหว่างประเทศ

ไม่เพียงแต่การค้าระหว่างประเทศจะทำให้การผลิตภายในประเทศเปลี่ยนแปลงไปเท่านั้น แต่การผลิตภายในประเทศนั้นอาจจะเปลี่ยนแนวการค้าระหว่างประเทศของประเทศนั้นได้เช่นกัน ถ้าการผลิตภายในประเทศเพิ่มขึ้น การผลิตภายในประเทศจะเพิ่มถ้ามีการนำเครื่องจักรกลมาใช้ ซึ่งจะทำให้รายจ่ายของประเทศนั้นพลอยสูงขึ้นด้วย หรืออีกประการหนึ่ง ถ้าประเทศนั้นเป็นประเทศที่มีความต้องการสินค้าที่มีความยืดหยุ่นน้อย เช่น สินค้าประเภทอาหารเข้ามา อัตราส่วนของการนำเข้าเทียบกับรายจ่ายของประเทศจะลดลง เมื่อรายได้ประชาชาติของตนเพิ่มขึ้น ยิ่งกว่านั้น พร้อกับรายได้ที่เพิ่มขึ้นจะเป็นอัตราส่วนค่าใช้จ่ายที่นำไปเพิ่มในการสร้างถนน บ้านที่อยู่อาศัย ดึกอาคาร เมื่อส่วนใหญ่ของการใช้จ่ายดังกล่าวใช้วัตถุดิบในประเทศมากกว่าวัตถุดิบที่นำเข้า การเปลี่ยนแปลงในแนวค่าใช้จ่ายอาจจะลดส่วนการนำเข้า เมื่อเทียบกับรายได้ประชาชาติ

การค้าระหว่างประเทศและการกระจายรายได้

เมื่อกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างการค้าระหว่างประเทศ กับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมาแล้วนั้น เราพิจารณาถึงเศรษฐกิจของชาติเป็นเสมือนหนึ่งทรัพย์สินอันหนึ่ง เราสรุปว่าการค้าจะกระทบการถือการกระจายรายได้ภายในประเทศได้อย่างไร ในเมื่อการค้าชักนำให้เพิ่มผลผลิตของสินค้าที่ส่งออกก็มีความต้องการปัจจัยที่ใช้ในการผลิตเพื่อการส่งออกเพิ่มขึ้น ซึ่งจะเป็นการเพิ่มรายได้ของบุคคลในประเทศนั้น หรือเป็นเพียงรายได้จากปัจจัยในการผลิตสินค้าที่ใช้ในประเทศเพื่อแข่งขันกับสินค้าเข้าเท่านั้น

ประเทศใดที่ส่งสินค้าออกชนิดที่ต้องใช้เงินทุนจำนวนมาก และนำสินค้าทุนชนิดที่ใช้แรงงานเพียงเล็กน้อยเข้ามา การค้าพิเศษเช่นนั้นจะเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่เจ้าของทุนมากกว่าการเพิ่มรายได้ของกรรมกร หรือถ้าสินค้าออกของประเทศใดใช้แรงงานที่มีฝีมือ และนำสินค้าที่ใช้แรงงานไม่มีฝีมือเข้ามา การค้าระหว่างประเทศจะเพิ่มรายได้ให้แก่แรงงานที่มีฝีมือมากกว่าแรงงานที่ไม่มีฝีมือ ผลของการค้าระหว่างประเทศต่อการกระจายรายได้จะช่วยอธิบายได้ว่า พลเมืองของประเทศหนึ่งอาจจะชอบนโยบายเพิ่มการค้าประเภทใดประเภทหนึ่ง ในขณะที่ประเทศอื่นอาจจะมีความคิดเห็นในทางตรงกันข้ามก็ได้

ประโยชน์ของการค้าระหว่างประเทศ

1. การค้าระหว่างประเทศจะมีแนวโน้มให้แต่ละประเทศผลิตสินค้าที่ตนเองมีความถนัด หรือมีความชำนาญมากที่สุด ซึ่งมีผลทำให้การผลิตสินค้านั้นมีประสิทธิภาพ และเป็นการประหยัดในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดในโลก
2. การค้าระหว่างประเทศจะช่วยให้ประชากรทั่วโลกสามารถบริโภคสินค้าต่างๆ ได้หลายชนิด ทั้งที่ผลิตได้เองและไม่สามารถผลิตได้เอง จะทำให้ได้รับความพอใจสูงกว่าที่จะผลิตเองบริโภคเอง
3. การค้าระหว่างประเทศทำให้วิทยาการใหม่ได้กระจายไปสู่ภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก ทำให้มีการพัฒนาทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนการปกครองด้วย
4. การค้าระหว่างประเทศเป็นที่มาของรายได้ทั้งภาคเอกชนและรัฐบาล ทางด้านเอกชน เมื่อมีการค้าเกิดขึ้นทำให้คนมีงานทำเพิ่มขึ้น รายได้ก็ตามมา ส่วนทางด้านรัฐบาลก็จะมีรายได้จากการเก็บภาษีอากร แม้จะเป็นการเก็บภาษีเพื่อรายได้หรือเพื่อคุ้มกันก็ตาม ย่อมเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศยิ่งขึ้น
5. การค้าระหว่างประเทศเป็นที่มาของการถ่ายทอดศิลปะ และวัฒนธรรมของประเทศต่างๆ รวมถึงแนวโน้มในการพัฒนาประเทศไปสู่ความเจริญก้าวหน้าในด้านต่างๆ ด้วย
6. การค้าระหว่างประเทศจะก่อให้เกิดการขยายตัวทางการตลาดให้แก่ สินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมของประเทศนั้น ซึ่งจะมีผลให้เพิ่มปริมาณการผลิตและการบริโภคทั่วโลกขึ้นนั่นเอง และขณะเดียวกันก็เป็นการแสวงหาแหล่งทรัพยากร หรือเปิดตลาดทรัพยากรขึ้น